

Juhis majandusliku elujõulisuse voozu projekti ettevalmistamiseks ja vormistamiseks

Üldine informatsioon

- Enne taotlusvormi juurde minekut tuleks lugeda põhjalikult läbi taotlusvoozu tingimused, mille leiad [siit](#).
- Taotlusvormis tuleks kirjutada kogu vajalik info võimalikult selgelt ja konkreetselt. Teksti kirja pannes võiks hoida läbivalt ühte kirjastiili ja värvi. Kui tekst läheb pikaks, siis võite abiks võtta liigendamised, vajadusel loetelud ning ka paksema tekstiga olulise markeerimise.
- Kui taotlusvormi täitmisel tekib küsimusi, vajate nõu/abi, siis soovitame pöörduda maakondlike arenduskeskuste vabaihenduste konsultantide poole, kelle kontaktid leiate [siit](#).

Taotlusvormi ülesehitus

- Taotlusvorm ei ole projekti koostamise tööriist, vaid selle esitlemise viis, et hinnata rahastamise vajadust. Projekti koostades ei pea ega tohigi alustada taotlusvormi täitmisest – see on tehtud töö kokkuvõte, mis on esitatud ühingu võtmele arusaamiseks.
- **Kollase** värviga on taotlusvormis markeeritud projekti eeltöö osa (ühingu hetkeseis ja areng), millele saab mõelda ja mida analüüsida koos meeskonnaga igal ajal ja ilma konkreetseid projektitegevusi ja arendavat võimekust või võimekusi silmas pidades. Selle alusel tekib ühingu teadmine, millised on põhilised takistused nende eesmärkide saavutamisel ning aitab ühingu arengu kavandamisel ja vajadusel ka õige toetuse/taotlusvoozu valimisel, et oma organisatsiooni võimekust tõsta. **Sinisega** on markeeritud konkreetset projekti, selle elluviimist, jätkusuutlikkust ja juhtimist puudutavad osad.
- Taotlus- ja ka eelarvevormi palume mitte muuta. Kui eelarvevormis tekib vajadus ridade juurde tegemiseks, siis võtke palun ühendust KÜSKi pearaamatupidaja Sirle Dombergiga (sirle@kysk.ee).

Taotlusvormi täitmine

- See, milliste võimekuste arendamisele projektis keskendutakse, et suureneks ühingu majanduslik elujõulisus, on taotleja otsustada. Tuge saab küsida finantsvõimekuse arendamiseks – näiteks teenuse osutamise/toote pakkumisega alustamiseks (ka edasiarenduseks, kui see suurendab tulu teenimise võimekust), annetuste kogumise-läbimõtleamiseks ning käimalükkamiseks, aga voozu raames on võimalik ka erinevates finantside genereerimise teemades ennast täiendada (nt finantsjuhtimise koolitused) ja luua süsteeme oma finantside paremaks haldamiseks jne.
- Taotlusest peaks selguma, kuidas majandusliku elujõulisuse arenguhüpe on seotud

organisatsiooni eesmärkide saavutamiseks.

- Ühingu tegutsemispiirkonna valimisel peaks lähtuma sellest, kus paikneb ühingu sihtgrupp.
- Projekti eesmärk tuleks sõnastada ühe lausega ja kirjeldada seda muutuse seisundit, mida soovite projekti lõpuks. Projekti lühikokkuvõtte soovitame täita viimasena – sellisel viisil on lihtsam kogu projektist lühidalt ja konkreetselt ülevaadet anda.
- Ühingu eesmärgid ja nende mõõtmine:
 - Üldjuhul on ühingul üks-kaks põhikirjalist ja mõned strateegilised eesmärgid. Kui ühingul on siiski palju eesmärke, võib neid grupeerida või tuua välja teie arvates kõige olulisemad. Lisaks soovitame eesmärkide rohkuse puhul mõelda, kas kõik need eesmärgid on vajalikud ühingu eesmärkidena või on kirjeldatavad mõne suurema eesmärgi sees või on hoopiski liigsed.
 - Kui ühingul ei ole strateegiat, siis võib tuua välja ka arengukavast lähtuvad eesmärgid (lisaks põhikirjas olevatele eesmärkidele ja kui on olemas arengukava).
 - Eesmärkide kirjapanemisel tuleks mõelda organisatsiooni ühiskondlikku väärtust/ühiskonnas muutust loovate eesmärkide peale, mitte kirjeldada tegevusi.
Mõningad näited eesmärkidest:
 - Tunnustatud ja mõjus sotsiaalne ettevõtetus Eestis.
 - Ühiskonnateadlik kodanik.
 - Loodus-, ajaloo- ja kultuuriväärtusi säilitav mõis.
 - Indikaatorite juures tuleb panna kirja tulemuse mõõtmise indikaatorid, mis konkreetse eesmärgi saavutamist aitavad hinnata. Nende alusel saab järeldada, kas liigutakse eesmärgi saavutamise suunas. Mõõtmise indikaatorid võivad olla nii kvalitatiivsed kui kvantitatiivsed.
 - Eesmärkide mõõtmise indikaatoreid võib aidata sõnastada Maailmamuutjad.ee lehel pärinev tööriist „Vajadus- ja tulemusindikaatorite nimekiri“, mille leiate [siit](#). Sel juhul võite taotlusvormis ka viidata, et eeltöö raames just nimetatud tabelit kasutasite. Juhul kui tunnete tööriista vastu huvi, kuid jääte selle kasutamisega hätta, siis võite võtta ühendust Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustikuga (jaan@sev.ee), kes on nõus teid tööriista kasutamisel juhendama. Loomulikult tasub projektitaotluse kirjutamise käigus koostada Maailmamuutjad.ee lehel ka tervikraporti oma organisatsiooni kohta.
 - Kui indikaatoreid ei ole välja töötatud, siis on oluline eesmärkide saavutamise hindamise/mõõtmise põhjendatus. Seega peate suutma veenvalt kirjeldada, et saavutatakse uus tase ka ilma indikaatoreid määratlemata. Hindajad hindavad projekte samadel alustel.
- Teave taotleja kohta – selles lahtris kirjapandu võimaldab hindajal paremini aru saada, millist väärtust teie ühing ühiskonnas loob ning miks on oluline just teie organisatsiooni jõustamine. Ka projektide hindamisel omab see info suurt osakaalu.
- Statistilised näitajad on KÜSKile abiks voores tulemuste ja mõju analüüsimisel. Taotlusvormis on kõigil võimalus täiendada olemasolevat loetelu. Kui kirjas olev näitaja (nt püsivabatahtlike arv) tekitab segadust, siis defineerige see endale sobivalt ja kirjutage eraldi reale.
- Tervikliku arenguvajaduste analüüsi kokkuvõtlike tulemuste juures tuleks keskenduda kõige olulisemale, mis ühingu võimekust saavutada eesmärke enam mõjutavad. Pikka ja põhjalikku analüüsi, mille olete läbi teinud, palume teil taotlusega mitte kaasa panna.

- Arenguvajaduste analüüsi tegemisel on väga oluliseks abimaterjaliks Organisatsiooni arendamise käsiraamat, mille veebiversiooni leiab [siit](#) (eesti keeles) ja [siit](#) (vene keeles).
 - Arenguvajaduste analüüsist peaks mh tulema välja, miks on ühingu jaoks oluline tegeleda finantsvõimekusega. Soovitame arenguvajaduste analüüsi tegemisse kaasata väliseksperdi. Vajadusel võib pöörduda ka maakondlike arenduskeskuste MTÜ konsultantide poole nõu saamiseks, kuidas analüüsi läbi viia.
- Oma organisatsiooni seisu ja arenguvajaduste väljaselgitamisel aktsepteerib KÜSK kõiki analüüsimeetodeid, mida ühingud kasutavad. Siinkohal võivad abiks olla näiteks järgnevad meetodid:
 - McKinsey võimekuse hindamise tööriist, mille leiab [siit](#). Pelgalt ühekordse läbitöötamise asemel on soovituslik kasutada seda süstemaatiliselt ka edaspidi. Kui tundub, et see ei vasta täpselt teie organisatsiooni struktuurile ja loogikatele, siis võite kindlasti seda ka oma tarbeks mugandada. Tööriista on eesti keelde tõlkinud ja teistele kasutusse andnud [Heateo SA](#).
 - SWOT analüüs, mille kaudu saab kaardistada organisatsiooni tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.
- Majandusliku elujõulisuse projekti põhjenduses eeldame projekti vajalikkuse sügavamalt põhjendust (millest lähtub, et on vaja tegeleda majandusliku elujõulisuse teemadega, millistele võimekustele konkreetselt projektis keskendutakse ning milliseid tulemusi soovitakse näha projekti lõpuks). Oodatavate projekti tulemuste osas on vaja tuua välja ka seos ühingu eesmärgiga või eesmärkidega, mis on taotlusvormi I osas eelnevalt välja toodud.